

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. III. Status perpetuæ Continentiæ cœlibus, Virginibus, & Viduis
communis, eiusque supra matrimonii statum excellentia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

Collatio 12.
c. 12. & 13.
Delectatio
nes castita
tis maxima
sunt.
c. 1. Cor. 1. 9.

propterea Cassianus dixit: delectationes perfectæ Castitatis aded esse in-
gentes, ut qui eas non gustauerit, non possit agnoscere: qui autem delibate-
rit, non habebit verba, quibus illas explicet. Tanta enim est eius excellen-
tia, ut e neque oculus uiderit, nec auris audierit, nec in cor hominis ascenderit, quæ
preparauit Deus ijs qui cum puritate diligunt illum. Aptè autem dicit, non as-
cendere in cor hominis: nam plus quam homo sit necesse est, qui eas sit gusta-
turus excedet enim se ipsum in eo; quod suam carnem omnino sibi subijci-
at. Ad hæc in præmium tantæ victoriæ dat ei Deus calculum candidum cum
illis excellentijs, quas à primi tomi tractatu quarto posuimus. Sed quis cal-
culus magis preciosus, aut candidus, quam ipsa met castitas & puritas à De-
protectione confirmata, & sponsæ nomine exornata? cuius amplitudo ad-
ed est excelsa, ut nullus eam nouerit, nisi sponsa ipsa, quæ illam recipit. Et
quibus in subiectis capitibus differemus.

CAPVT III.

STATVS PERPETVÆ CONTINENTIÆ cœlibibus,
Virginibus, & uidijs communis, etiam supra matri-
monij statum excellentiæ.

Duo genera
hominum
sub signis
perpetuæ
continentiæ
sunt.

Seff. 24.
Con. 10.

21. Cor. 7.
15. 38.

STATVS perpetuæ Continentiæ duo genera personarum complecti-
tur: primum est eorum, quæ eam ita ab infantia sunt professæ, ut ste-
tuerint per totam vitam illam seruare, nec experiri ullam carnis uol-
uptatem illicitam, aut licitam: qualis est in matrimonio: & hæc sunt
quas Virgines appellamus: secundum est earum, quæ post amissam Vir-
ginitatis integritatem: (siue id ex culpa euenerit, siue absque ea) statue-
runt, perpetuò in posterum eam seruare: & utrunque genus continetur
sub generali nomine continentæ, quam Latini cœlibatum appellant: quem
horum temporum sectarij summè horrent, ac detestantur: contra quos
Sacrum Tridentinum consilium tale decretum edidit: si quis dixerit, sta-
tum conjugalem anteponendum esse statui uirginitatis, vel cœlibatus; &
non esse melius ac beatius manere in uirginitate, aut cœlibatu, quàm iungi
matrimonio, anathema sit. Hæc ueritas, quæ huius materiæ est fundamen-
tum, confirmabitur in hoc capite rationibus ab Apostolo adductis, dum
tres status inter se confer, & matrimonium in ultimo semper loco ponit. a
De Virginibus, inquit, preceptum Domini non habeo, consilium autem do tanquam
misericordiam consequutus a Domino, ut sim fidelis; existimo ergo, bonum esse ho-
mîni sic esse, hoc est, non ducere uxorem. Qui matrimonio iungit Virginem suam

bene

bene facit, sed qui non iungit, melius facit. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir eius vivit, quod si dormierit, vir eius, liberata est: cui vult nubat, tantum in Domino.* Beatorum autem erit si sic permanserit secundum meum consilium: puto autem quod ego spiritum Dei habeam. In quibus verbis duo Sanctus Apostolus inserit, quæ illa reddunt lucundiora & amabiliora. • Alterum est, quod (vt Sanctus Hieronymus aduertit) cum annuit, vt nubere possit: non addit, se Spiritum Dei habere; sed id hominis prudentiæ relinquit: quando autem ad continentiam exhortatur: ait consilium illud non ab humano spiritu, sed à diuino procedere: vt tanquam cæleste accipiatur & æstimetur. vt autem intelligeremus, eam non solum verbis continentiam laudare & extollere; sed se quoque exemplo præcedere, accipientem sibi ipsi consilium, quod dabat alijs: manifestat, se, propterea quod illud fuisse amplexus, magnam à Deo consequutum misericordiam. Sed maiori adhuc spiritus feruore doctrinam aggredditur Virginitatis dicens: *nolo, omnes homines esse sicut me ipsum, perpetuo scilicet castos: & vtinam omnes meam imitentur continentiam: vt ego ipsius CHRISTI continentiam imitor.* Sed o Apostole Sancte: si omnes homines casti essent, sicut tu es castus: quomodo mundus conseruaretur? Nam absque matrimonio non conseruaretur licite: sed spiritus inebriatus Christianæ perfectionis amore, non tam respicit inferioris mundi huius conseruationem, quam superioris augmentum: & pluris facit centum personas perfectas, quam mille millium imperfectarum successionem & amplificationem.

PRÆCIPVE quod propagatio humani generis non cessabit propterea quod laudetur, adeoque serio conseruetur virginitas. Nam (vt aptissime Sanctus Hieronymus Iouiniano hæretico respondit) difficilis res est virginitas; & ideo rara, quia difficilis: quare pauci sunt, qui animum habeant ad illam amplectendam. Est enim *chilium inter spinas*: à quibus ne pungantur, ipsum iuuam relinquunt. Liliam est super epistyllia siue d *capitella voluminarum templi*: & pauci sunt, qui animum habeant ad conscendendum, vt eius pulchritudine fruantur. Spectat quoque ad providentiam diuinam, hominum propensionem & vocationem ad omnes Ecclesiæ status distribuere; & ad hanc nominatim: nam sine eius speciali vocatione nemo poterit illum amplecti, vt postea videbimus.

§. I.

HOC IACTO fundamento, astruit Apostolus Virginitatis & Continentiæ supra Matrimonium præstantiam & excellentiam: idque tribus efficacibus & pulcherrimis rationibus, quas S. Thomas deducit, & quarum hæc est summa. Quod ille status sit excellentior, qui magis est expeditus, iusque ad plus amandum, & maiori cum feruore seruien-

dum

Consilium
diuinum est
seruare con-
tinentiam.

b 1. Cor. 7. 7

Virginitas
rara quia
difficilis est.
c Can. 2. 1.
d 3. Re. 7. 16

Status Vir-
ginitatis &
continentiæ
melior ma-
trimonio.
1. Cor. 7. 32.
S. Tho. ibi.
Lect. 7. 6

2. 2. q. 132.

m. 4.

I.

In virginitate melius seruitur Deo.

a 1. Co. 7. 32

b 1. Pet. 5. 7.

Ib. Ep. 2. 2. q.

125. Art. 2.

Felix est fugiens uxorem.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

2.

dum Creatori nostro; qui finis est, in quem omnes conditi fuimus: finis autem debet esse mediorum regula: quemadmodum illud medicamentum censetur melius, quod ad sanitatem obtinendam, ad quam dirigitur, magis confert. Hinc igitur prima ratio oritur: nam quies & tranquillitas in puro Dei amore, & in rebus omnibus ad obsequium ipsius pertinentibus, merito preferri debet anxietati & sollicitudini circa res huius mundi. Cum igitur continentium status sit ex se quietus & tranquillus, diuinoque seruitio totus dedicatus: preferri merito debet statui conjugatorum, qui ex se inquietus & tumultuarius, ac in varias curas & sollicitudines diuisus est, a Paulo, inquit, vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est, sollicitus est quae Domini sunt, quomodo placeat Deo. Huic soli rei attendit, suasque intentiones ac desideria in ea dirigit: nec habet impedimenta coniugum: qui solliciti sunt, quae huius mundi, quo modo sibi inuicem placeant. Et quoniam tam viris quam uiribus difficile satis fit: haec cogitatio & sollicitudo valde grauis est & anticum tamen studium & sollicitudo placendi Deo, quieta sit, & iucunda, homines enim alias cogitationes, curas & sollicitudines prouincit in ipsum Deum, quae earum curam in se recipit: est enim eius prouidentia valde attendita in bonum, & utilitatem eius, qui de ipsius seruitio est sollicitus. Felix, ait Sanctus Thomas, cuius votum est: uxorem fugere; eius sollicitudo est, Domini seruire; cuius intentio est, Deo placere. Nam in hac ipsa vita incipiet quiete frui, quam in altera aeternum est habiturus. Cumque sit gloriosum, diuitijs renunciare, ut soli Deo vacetur: gloriosius multo erit matrimonij voluptatibus renunciare, ut quis totum se tradat ac mancipet aeternis bonis conquirendis. Hinc secunda deducitur Apostoli ratio: ille enim status excellentior est censendus, qui ad altiores sanctitatis gradus hominem extollit: hoc autem facit continentia. Nam mulier, inquit, innupta & virgo cogitat, quae Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu. Nam huiusmodi status quietus, & a huius mundi occupationibus expeditus, eam impellit, ut meditationibus rerum caelestium cogitationibus sese dedat; & cogitet, quomodo placeat Domino, quem in sponsu accepit. Couertit enim omnem illam, quam habuisset, terrenam sponso placendi sollicitudinem, in eam, qua studet placere caelesti, ut ita sit sancta corpore & spiritu: in operibus scilicet corporalibus, actibus vitae; & in spiritualibus, contemplatiue: sancta in illis virtutibus, quae corpus contra vitia carnalia & quae spiritu contra spiritualia armant & ornant: sancta in Virginitate, & incorruptibilitate carnis; & multo amplius spiritus, tanquam cetera prudentia habens lampadem suam, non solum integram & mundam exterius; sed interiori etiam oleo charitatis plenam, quo ardet, accenso igne diuini amoris; & splendet lumine vitae exemplaris: Denique, ut sit sancta Deoque consecrata in omnibus, quae habet, siue in corpore, siue in anima, tanquam vera sponsa non

iam sua, sed tota diuini sui sponsi. Mulier nupta (ait Sanctus Gregorius Nazianzenus) est **CHRISTI** ex parte: at virgo tota **CHRISTI** fit. Illa non se totam alligat mundo: hac autem nullo modo se ei accommodat. Quod est pars quaedam in nupta: est totum in Virgine. Quae igitur Angelorum vitam elegisti, & in eorum choris connumeraris: ita puritatem serua, vt nunquam descendas ad vitam carnis. Non existimes: (ait Sanctus Hieronymus) paruum esse Virginis amplitudinem & excellentiam, quod dicatur de illa, quod cogitet *quae Dei sunt*: vt sit sancta corpore & spiritu: nam etsi nullam aliam mercedem haberet, sufficeret ei haec sola praelatio, *cogitare quae Domini sunt*: huius fructus est sanctitas carnis & spiritus. Nam Virginitas illa est hostia valde grata Christo: cum neque cogitatio spiritum, nec luxuria carnem inficit, aut maculat.

Sed ne hoc videatur onus intolerabile, additidem Apostolus *tertiam* rationem, dicens: *porro hoc ad utilitatem vestram dico: non, vt laqueum vobis iniiciam; sed ad id, quod honestum est, & quod facultatem praebeat sine impedimento Dominum obsecrandi*. quasi distinctius illis dixerit, quod vos ad virginitatem & continentiam exhorter, non id facio, vt vos illaqueare aut affligere velim: sed quod id sit anime vestrae magis vtile; & a laqueis, & lapsibus magis expeditum; magis honestum; & sanctum, ac ab occupationibus liberum. vt sic possitis amplius orare & familiarius cum Deo agere. Nam (vt ait Sanctus Augustinus) extinctus hostis, non tibi poterit nocere, & caro mortificata, non turbat animam; & quamuis matrimonium honestum sit, & sanctum: aded tamen Virginitas illud excellit, vt Apostolus per excellentiam, *honestam* appellet & *sanctam*. Ac propterea Ecclesiasticus dixit: *dominis ponderatio non est digna continentis anime*: quia plura promeretur, quam pro dignitate de illa dici possint. e *O quam pulchra est*, ait Sapiens, *casta generatio cum claritate virtutis: immortalis enim est memoria illius: quoniam & apud Deum nota est & apud homines. felix est incoquinata, quae nesciuit thorum in delicto: habebit fructum in respectu animarum sanctarum*. quando scilicet Deus illas visitauerit: & spado siue continens, *qui non cogitauit aduersus Deum nequissima: dabitur enim illi fidei donum electum, & fors in templo DEI acceptissima*.

INTER alia tamen dona, quae DEVS illi daturus est: illud est excel- lens valde, ac gloriosum, quod Apostolus vocat: *facultatem sine impedimento Dominum obsecrandi*. Quod autem excellentius ac splendidius esse potest, quam aditum habere ad caelestem Regem absque vlllo impedimento? quod si Oratio mater est omnium bonorum, & omnium gratiarum fons; & quae re ipsa omnes imperat virtutes: quanta erit illa virtus, cui facultas illa promittitur, *sine impedimento Dominum obsecrandi*? o felix continentia perfecta, quae orationis impedimenta mortificat, ac repellit! o beata Virginitas,

Virgo tota
Christi est,
mulier ex
parte.

Li. 1. aduersus
Iovinianum.

3.

Anima v-
tilis est ca-
stus.

Refert S.
Ib. ibid.

d Ec. 26. 20.

e Sap. 4. 1.

f Sap. 3. 13.

g 1. Co. 7. 35

Aditus ad
Regem cae-
lestem da-
tur castus.

h Ro. 8. 26.

quæ aditum patefacit ad agendum familiariter cum Deo! Sed quid mirum, quod hoc præstet continentia, quæ animam ipsam (vt paulò infra videbimus) ad sponsam Dei eleuat dignitatem? cui propterea nulla est obsecrata porta, quando cunque velit cum suo sponso conuertari; & cum h. Spiritus sanctus existat in omnibus iustis, qui sunt eius templum, excitans illos adorandum clamoribus & gemitibus inenarrabilibus; potiori iure erit in Virginitatibus & continentibus, quæ sese in viuum eius templum consecrarunt: illisque orationis donum inspirabit, qua castitatis suæ ornamentum impotent, & protectionem: cum enim ea adeò grauius oppugnetur: non poterit absque orationis armis protegi, ac defendi.

§. 2.

PRÆDICTA S continentia excellentias ultra modum extulit Isaias Prophetam ad consolationem continentium, quos vocat *Eunuchos*, ob eorum defectus, quos pati videntur: eò quod nuptijs renunciauerint. Qui defectus, vt plurimum sunt tres: *Solitudo* scilicet: eò quod societati viri aut uxor careant, qui subsidio & auxilio ipsis sint in aduersis; *sterilitas*, eò quod prolibus careant, quæ ipsos exhilarent, & in quibus ipsorum memoria permaneat: ex qua sequitur *sterilitas*, quod scilicet familiae successio finiatur; & nomen, quod in terra habere poterant, periret. Sed quid Deus dicit per Prophetam. *ne dicat Eunuchus: ecce ego lignum aridum. quia hæc dicit Dominus Eunuchis: qui custodierint Sabbata mea, & elegerint quæ ego volui, & non uerint fœdus meum: dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen meum a filijs & filiabus; nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Hoc enim dicitur: noli tristari anima, quæ perpetuam colis castitatem, quasi fructus in mundo maneat tanquam arbor arida, & absque villo fructu. Si enim tuæ Castitati custodiam addideris legis meæ, & reliquas virtutes: ego te factam arborem viridem, ad aquarum fluentia plantatam; ferensque fructus dulciores, magis que gloriosos, quam si filiorum multitudinem haberes: nam collocabo te intra domum meam: ubi nunquam tibi iucunda mea societas desit; & intra muros Ecclesiæ meæ militantis ac triumphantis locum dabo eminentiorem, quam coniugatis, qui fructum proferunt multorum filiorum; & nomen, famamque valde gloriosam, quæ non finietur tempore, sicut illa finitur, quæ per matrimonium & proles obtinetur: erit enim nomen æternum, quo in cælo meo semper fruereis.

Hoc genus Continentium (ait Sanctus Hieronymus) videtur sterile, sed re ipsa non sterile, sed valde fecundum est: expugnat enim regnum colorum illudque violenter rapit: hoc festa semper custodit, nunquam intendens ad carnalium nuptiarum opera. Idem eligit quod Deus vult, præstans quam iubeatur. Nam etiam consilia amplectitur. idem custodi-

a Isai. 56. 3.

Deus promittit Castitatem eminentiorem locum in cælo quam coniugatis.

S. Greg. 3. p. Past. ad monachos. 19.

in Isa. 56. & Epist. ad Philemonem. Casti calumnia violenter rapiunt.

pa ctum

paetum sempiternum; quia non solum ad tempus abstinet, vt orationi se dedat; sed semper abstinet: quia eidem orationi semper se addicit. Et ita eminentem valde locum in templo, hoc est, in eius Ecclesia, occupat. Hoc intra muros domus Dei stationem habebit valde celebrem: erit enim quasi turris fortissima, & gradu Sacerdotali dignum, ad plurimos spirituales filios, loco carnalium generandos. Hæc (ait Sanctus Augustinus) excellentia illa est, quam Isaias NOMEN appellat: nam quemadmodum homines, & agnoscuntur, & distinguuntur suis nominibus; ita continentes distinguuntur quodam nomine ab alijs, non temporali, sed æterno: quod nunquam perit, nec est alijs commune, sed ipsorum proprium, cum singulari aliqua eminentia. & quondam hoc erit nomen, nisi (vt ait Sanctus Basilius) nomen quoddam Angelicum, quod pro humano recipiet: vocabuntur Angeli in terra, & filij Dei per excellentiam, sponsæ diuini verbi, electa spiritus sancti templa, parentes spirituales multorum filiorum, quos diuino suo sponso generabunt. Hæc sunt b noua nomina, non inania, sed plena sanctitate; quam significant: quæ (vt ait Isaias) ipsiusmet Domini or nominant, & c scripta sunt (vt ait S. Ioannes) in calculo candido castitatis: vt sic eam remuneret, & honore afficiat ob præclaram eius victoriam.

Non itaque existimet continens: se signum esse aridum & inutile: non enim est tale, sed arbor viridis, valde que frugifera. cuius fructus multum superant eos, quos alijs proferunt status. Coniugati (ait Sanctus Hieronymus) dant fructum trigessimum, viduæ sexagesimum: duplicatum scilicet, propter suam continentiam; at virgines dant fructum centesimum, qui perfectionis valde excellentis est fructus. Quod si dixerimus cum alijs sanctis Patribus: fructu sexagesimum virginibus attribui; centesimū autem martyribus, vt pote eminentioribus: respondebit diuinus Ambrosius, laudans Virginitatem non eo solo nomine, quod in Martyribus inueniatur; sed quod ipsa, inquit, Martyres faciat. Et Sanctus Hieronymus: Castitatem bene custoditam, ait, suam propriam habere martyrium ex pœnitentijs & afflictionibus voluntarijs, quæ carnem cruciant: vt sit spiritui subiecta. Eadem facit etiam Martyres martyrio sanguinis: quia multæ Virgines sese offerunt ad sanguinem fundendum, vt puritatem & integritatem suam conferuent. &, quod amplius est, multi illustrissimi Sancti sanguinem proprium fuderunt, vt alienam defenderent castitatem. Neque exiguum est indicium, quanti Deus illam faciat: quod voluerit, Apostolum & Euangelistam Sanctum Matthæum crudele sustinuisse Martyrium ob defensionem virginitatis. Sanctæ Iphigeniæ. o Virginitas gloriosa, quæ tribus summæ gloriæ laureolis coronatur: vna, propria ob eius integritatem; & duabus alijs propter excellentias, quæ illam solent comitari: Docet enim tanquam Magister,

Li. de S. Virginitate. c. 25.

Li. de vera virginitate. Spiritus sancti templa casti sūt. b Isai. 62. 2. c Apoc. 2. 17.

Continentes fructus adferunt præstantissimos.

Li. cont. Iou d. stat. 13. 8. S. Aug. lib. 1. de qq. Euan. c. 9. S. Hieron. in Apolog. pro li. cor. Iou. S. Tho. 2. 2. 9. q. 2. ar. 5. ad 2. Amb. li. de Virginitate.

veritatem filios, quos generat: quam ne amittat, sanguinem suum, tanquam Martyr profundit. Sed quoniam perpetua puritas per se ipsam est summa amplitudinis & gloria: par erit fulius explicare speciales, quibus illa exornatur, excellentias.

CAPUT IV.

SPECIALES STATUS VIRGINITATIS *excellens.*

NOT SVNT, adeoque admirandæ Angelici Virginitatis status excellentiæ, ut insigniores Ecclesiæ tam Latinæ, quam Græcæ Sancti atque Doctores, Cyprianus, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, Basilius, Chrysostomus, & alij miles attentius inuigilauerint in describendis de ea libris quamuis, ut ipse S. Ambrosius dixit, omnes fuerint valde parci in eius laudibus referendis, eò quod multò sint excellentiores, quam humana ratio assequatur. Honori sibi tribuant, dum viuerent, eandem apud vniuersum populum prædicare: ostendentes ex iplo suo quod illi commendabant, ut fideles audientes, & videntes: ad eandem afficerentur, & in sponfam accipere delectarentur: & parum sibi esse existimantes, quod essent diuinæ huius vocacionis instrumenta ad eos vocandos, qui tunc viuebant, & aderant; scripserunt etiam libros, quibus idem officium apud absentes præstarent, etiã in sæculis futuris vsque ad finem mundi. Et his igitur fontibus breuem quandam summam deducemus singularium præmiæ huius virtutis amplitudinum: ut, qui eam possident, ex corde gaudeant; & ad eandem conseruandam magis animentur. Ita tamen eius præuilegia referemus, ut non excludamus alia valde similia, quæ Castitatis perpetuæ professionem comitantur, licet non habeant sibi coniunctam Virginitatis integritatem.

PRIMUM: si felicitis virginitatis status antiquitatem aspiciamus, dicit nobis S. Ambrosius, nullum esse hoc statu antiquiorem, & omnium esse primum. Nam prius, inquit, est, quod nati sumus, quam quod effecti, electione scilicet nostræ voluntatis: natiuitas enim facit Virgines; electio coniugatos. Nec contemno (inquit S. Hieronymus) nuptias tanquam malas; sed tanquam minus bonas: & eas potius laudo; sed eo nomine, quod mihi Virgines generat: ideoque ex spinis colligo rosas; ex terra aurum; ex conchilia gemmam; & ita ex matrimonio virginitatem.

IN statu innocentie instituit Deus matrimonium: sed prius florebat virginitas, eaque durauit toto tempore felicitis illius status. Adam enim & Eua, teste hoc sancto Doctore, ante peccatum, & quam diu fuerunt in

Li. 2. de Virginitate. in initio

Virginitatis status antiquissimus.

I.

Epi. 31. ad Siricum.

Epi. 22. ad Eustochium de Cust. Vir.

2.

Li. 1. ad aduers. Iovin.

Paradi-